

Padel je mož, padel je hrast, kakor se je dobro izrazila »Edinost«, hrast v duševnem in fizičnem pomenu. Mnogo je koristil svojemu narodu in je lahko izdihnil, da ni živel zastoj.

Mi pa vzemimo si ga za vzgled in ohranimo mu blag spomin!

P.

Književna poročila.

I. dr. Ernst Lohsing: *Österreichisches Strafprozessrecht in systematischer Darstellung*. Dunaj in Gradec 1912, založba Utr. Moser. XXIV + 808 str.

II. Rulf - Graf Gleispach: *Der österreichische Strafprozess*. 4. Auflage. Dunaj in Lipsko 1913, založba F. Tempsky. XVIII + 378 str. Dejstvo, da sta ti dve, za teorijo in prakso enako pomenljivi deli iziti mogli, potrjuje mnenje, da ostane „standard work“ Glaserjev še mnogo let pri življenju. Četudi mu bo treba prilagoditi se najnovejšemu modernemu naziranju, nam vendar le pravi baš dejstvo, da je treba izmenjati le malo kamnov — ne stebrov — na stavbi kazenskopravnega reda in kako uporabno je še že 40 let staro delo, ako ga moderno razlagamo. V tem zmislu sta prišla v obeh teh delih en teoretik in en praktik do besede. Obeh dela sta sistema kazenskopravnega prava, obe upoštevata najnovejše stanje zakonodaje, pravnega uka in pravosodstva.

Rulfov kratki obris avstrijskega kazenskopravnega prava, ki že izza l. 1895. ni bil več tiskan, spremenil se je pod rokami svojega novega izdajatelja profesorja grofa Gleispacha v prav veliki meri. Po vnanjem postal je le za 100 strani močnejši, ali vsebina mu je najmanj za polovico bogatejša. Prireditev snovi je sedaj do cela drugačna, sistematika popolnoma iznova ustanovljena. Knjiga se deli v uvod in tri glavne oddelke („knjige“). Uvod razpravlja osnovne pojme, ima jedernat zgodovinski pregled, navaja vire avstrijskega kazenskopravnega prava, njih razlago, obseg veljavnosti in pa vodilna načela postopanja. Naslednja, prva knjiga uči o pravnih subjektih, druga o postopanju v splošnem, tretja o teku postopanja. Nadaljna podrazdelitev na poglavja in paragrafe razpredeljuje posamezna polja kazenske pravde jako nazorno tako, da se bode učeči se pravnik z lahkoto udomačil v stavbi kazenskopravnega reda, praktični pravnik pa prav udobno našel vsakokrat, kar hoče iz knjige izvedeti. Posebno se mora povdarjati, da je novi izdajatelj starega Rulfa napisal celo vrsto novih poglavij, tako osobito nauk o pravnem razmerju, o pravnih predpogojih, o strankini sposobnosti, o pravdni sposobnosti, o pravnomočnosti in o absolutni ničnosti. Prav mnogo poglavij je zelo razširjenih, osobito ni več, kakor pri starem Rulfu, navedb z golim zakonomim besedilom, namestuje jih različna razlaga zakonovih določil. Tu se pokaže jasno namen novega izdajatelja, da nudi bralcu to, kar velja sedaj za nauk o kazenskopravnem pravu. Mnogo nazorov Rulfovih je opuščeni, mnoga vprašanja, ki jih v starem Rulfu sploh ni obdelanih, ker so se še le iz poznejše prakse razvila, dobila so v novem Rulf-grof Gleispachu mesto, obrazložba jim ni obširna, ali točna.

Literarni podatki, ki so v staremu Rulfu imeli svoj borni kotiček pod črto, pridejo sedaj v obsegu, razširjenem do današnjih dni, na odlično mesto pod zaglavjem posameznih oddelkov ali paragrafov. Grof Gleispach pa gradi tudi že most do prava prihodnosti in nakazuje — po večini pod črto preosnove, ki se zahtevajo v načrtih k novemu kazenskemu zakoniku in h kazenskopravnih noveli.

Kakor treba označiti novega Rulf-Gleispacha za izboren, naravnost nepogrešljiv pripomoček, da se uvede študent v znanost kazenskopravnega reda, tako se kaže prvonavedeno, eno leto poprej izišlo delo Lohsingovo kakor najpripravnejši vodnik in svetovalec v praksi ob zamotanih potih judikature. Lohsingovo delo je v primeri z Gleispachovim mnogo obsežnejše, temelji so mu kar najširši, ozira se na vse, ne prezre nobenega vprašanja, — in pri vsem tem mu služi kar najbolje pisateljovo temeljito znanje snovi, pridobljeno z mnogimi teoretičnimi študijami in s praktičnimi izkustvi iz zagovorništv. Smelo trdim, da se je lahko iz Lohsinga orientirati v vsakem vprašanju. Literatura in judikatura nista le citirani, ampak obdelani, brskanja o posameznih vprašanih v strokovnih časopisih itd. ni več treba, — prej izišle knjige o sistemu kazenskopravnega reda so postale odveč. Lohsing niti ni opustil, pokazati v svoji knjigi odnošaje med kazenskopravnim pravom in kriminalistiko in se je s tem postavil kakor prvi v vrsto tistih avtorjev, ki smatrajo obe disciplini zaradi izvedbe resnice za enoto. Ni razmatral „de lege ferenda“, tudi o zgodovinskem razvoju določb prinaša le toliko, kolikor je za razumevanje problema pač potrebno. S tem mu seveda za prakso ni odvzeto ni najmanj vrednosti. Lohsingova knjiga doseže gotovo v kratkem tisto razširjenje med avstrijskimi pravniki, ki jo v obilni meri zasluži.

Dr. M. D.

Die Eintreibung von Aussenständen in Kroatien. Ein Beitrag zur internationalen Rechtshilfe von dr. Lajoslav Schick, Rechtsanwalt in Zagreb. Wien 1914. M. Perles. — Cena 2 K.

Potrebna praktična knjiga, celo za nas, hrvatske sosede. Pisatelj pravi sam, da ni mislil na sistematično znanstveno razpravo, nego da sestavi kažipot vnanjim pravnim zastopnikom in vsem tistim, ki se bavijo z izterjanjem in zavarovanjem terjatev na Hrvatskem in v Slavoniji. V ta namen popisuje justično avtonomijo Hrvatske, njena justična oblastva, njen pravni zistem in teritorialno porazdelitev sodišč. Nadalje slika, kako je s pravno pomočjo glede eksekucij na podlagi nehrvatskih sodb, glede stroškov ter intervencije pri eksekucijah Razpravlja potem o načinih eksekucije, o sestavitvah, o ugovorih proti izvršbi in zlasti tudi o izločilni pravdi, ki ima nekatere posebnosti. Posebni del govori o (pri nas neznanem) predkonkurzu, o konkurzu, izpodbojnem zakonu in o jamstvu prevzemniške trgovine za obveznosti prednika. Peti, končni del popisuječasne zavarovalne odredbe: prepoved, sekvestracijo, zavarovanje med pravdo, pri razsodiških sodbah ali na podlagi nepravomočnih sodb. — Vse to na 72 straneh kratko in vendar zadostno, pregledno in tudi za laika lahko umljivo. Pisatelj ima tudi patriotičen namen, razpršiti namreč predsodke, češ da so na Hrvatskem terjatve inozemcev zaradi tamošnjih justičnih razmer v vedni nevarnosti. Ta namen se tudi doseže, osobito ker je v knjigi vse polno praktičnih nasvetov, po katerih se v bodoče lahko ravna upnik in njegov pravnik zastopnik.